Shemuel, Week 93: 19:14-19:21 - Michal Chooses Sides? / Shemuel Chooses Sides?

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

19:11-17 Michal Chooses Sides? (continued)

1. Metzudat David to Shemuel I 19:14

וישלח - בבקר שלח אחריו לעמוד לפניו כמאז:

"And he sent" – In the morning, he sent after him to stand before [Shaul], as he had before.

2. Malbim to Shemuel I 19:15

....שאם אינו חולה הוא מורד במה שעשה עצמו חולה, ואם חולה הוא באמת יעליל עליו כי לכן לא ברח כי חליו עכבו...
"To see David" for if he would actually not be ill, he would be rebelling in pretending to be ill. And if he were truly ill, [Shaul] could claim against him that this was why he had not fled, because his illness had prevented it...

3. Rabbi Amnon Bazak, מערכת היחסים בין דוד ומיכל על רקע יחסי יעקב ורחל, Megadim 36 (5763) המקרא מדגיש אפוא שמיכל קבעה את זהותה כ"מיכל אשתו", ופעלה בהתאם לכך. אהבתה של מיכל לדוד הביאה אותה לסייע לבעלה לברוח מאביה.

The text emphasized that Michal identified herself as "his wife Michal", and acted accordingly. Michal's love for David brought her to aid her husband to flee from her father.

- 4. Shemuel I 19:12 and Shemuel II 6:16
- 5. Bereishit 31:4-5, 14-16
- 6. Rabbi Amnon Bazak, מערכת היחסים בין דוד ומיכל על רקע יחסי יעקב ורחל, Megadim 36 (5763)

נראה ששורש העניין נעוץ בדברים שציַינו לעיל. כאמור, אהבת מיכל לדוד הייתה חד-צדדית. במצב כזה מסירות נפשה של מיכל ויכולתה לעמוד כנגד אביה, לא היה בכוחן להתקיים לאורך ימים. עם בריחתו של דוד וניתוק הקשר בפועל בין דוד למיכל, גברה השפעתו של שאול עמיכל, והיא החלה להרגיש שהיא קודם כול "בת שאול", ורק אחר כך - "אשת דוד". משום כך, כנראה, לא התנגדה מיכל לנישואים עם פלטי בן ליש.

It appears that the root of the matter is embedded in that which we noted earlier. As we've said, Michal's love for David was one-sided. In such a situation, Michal's self-sacrifice and her ability to stand before her father could not last long. With David's flight, and the active severing of the bond between David and Michal, Shaul's influence over Michal became stronger, and she began to feel that she was first and foremost "the daughter of Shaul", and only later – "the wife of David". It appears that this is why Michal did not object to marriage with Palti ben Layish.

7. Malbim to Tehillim 59:1

תחלה מדבר על עת שהיה לפני שאול ויטל עליו את החנית להכותו וד' הצילהו, (עד פסוק ז'), אח"כ מדבר על מה ששלח בערב שומרים (עד פסוק ז'), ואח"כ מקלל את אויביו (עד סוף הסימן): לשמור את הבית להמיתו ונודע לו הדבר בעזרת ד', ומתפלל שימלט מידם (עד פסוק ט"ו), ואח"כ מקלל את אויביו (עד סוף הסימן): First it spoke of the time when he was before Shaul, and [Shaul] cast his spear to strike him, and Gd saved him. (1-7) Then it spoke of [Shaul] sending guards in the evening to watch the house, to kill him, and how the matter became known with Gd's help. He prayed to escape from them. (8-15) Then he cursed his foes. (16-end)

19:18-24 Shemuel Chooses Sides?

8. Abarbanel to Shemuel I 19:18

ועשה זה דוד לפי ששאול היה נמשח על ידי שמואל, ודוד גם כן נמשח על ידו והיה שמואל נביא אלקים, והלך דוד אליו לזעוק ממה שהיה שאול עושה נגדו ולבקש ממנו עצה ותנחומין, ושיגיד לו ברוח נבואתו מה יעשה ואיך ימלט את נפשו, אחרי אשר האמין כי מד' כל משפטו גרל מעשינו מנשנת

And David this because Shaul had been anointed by Shemuel, and David had also been anointed by him, and Shemuel was a prophet of Gd, and [so] David went to him to complain about what Shaul was doing against him, and to ask him for advice and comfort, and for him to tell him prophetically what he should do and how he should escape. David believed that all of his fate and deeds were overseen by Gd.

9. Radak to Shemuel I 19:18

והוא מלשון "נוה". והיה המקום הזה הנקר' "ניות" בעיר הנקראת "רמה", לפיכך אמר "בניות ברמה" מניות ברמה", כלומ' אשר ברמה. או היה זה המקום חוץ לעיר הנקראת "רמה" קרוב לה בגבולה, ואמר "ברמה" כמו "ויהי בהיות יהושע ביריחו." וזה הנכון, לפיכך אמר "וילך הוא ושמואל וישבו בניות." והיה זה המקום מקום לבני הנביאים שהיו יושבים שם ולומדים לפני שמואל, וכת"י בית אולפנא. "It comes from the term naveh. The place was called Nayot in the city called Ramah, and so the text says, "in Nayot in Ramah," "from Nayot in Ramah," which is in Ramah". Or, this place was outside the city called Ramah, close, in her area, and "in Ramah" is like "And it happened when Yehoshua was in Yericho". This is the correct explanation. Therefore it said, "And he and Shemuel went and sat in Nayot." And this place was for student prophets, who sat there and learned before Shemuel, as Targum Yonatan said "place of teaching."

10. Shemuel I 10:1-6

11. Talmud, Zevachim 54b

דרש רבא: מאי דכתיב "וילך דוד ושמואל וישבו בנויות ברמה"? וכי מה ענין נויות אצל רמה? אלא שהיו יושבין ברמה ועוסקין בנויו של עולם...

Rava taught: What is the meaning of, "And David and Shemuel went and sat in Nayot in Ramah"? What connection is there between Nayot and Ramah? Rather, they sat in Ramah and were involved in the beauty (noy) of the world...

12. Divrei haYamim I 28:11-12 (JPS 1985 tr. c/o sefaria.org)

(יא) וַיִּמֵן דָּוִיד לִשְׁלֹמֹה בְנוֹ אֶת תַּבְנִית הָאוּלָם וְאֶת בָּתָּיו וְגנְזַכִּיו וַעֲלִיּתָיו וַחֲדָרָיו הַפְּנִימִים וּבֵית הַכַּפֹּרֶת: (יב) וְתַבְנִית כֹּל אֲשֶׁר הָיָה בָרוּחַ עִמוֹ לְחַצְרוֹת בֵּית ד' וּלְכָל הַלְשָׁכוֹת סָבִיב לְאֹצְרוֹת בֵּית הָאֱלֹקִים וּלְאֹצְרוֹת הַקֶּרָשִׁים:

David gave his son Solomon the plan of the porch and its houses, its storerooms and its upper chambers and inner chambers; and of the place of the Ark-cover; and the plan of all that he had by the spirit: of the courts of the House of the Lord and all its surrounding chambers, and of the treasuries of the House of Gd and of the treasuries of the holy things...

13. Ralbag to Shemuel I 19:20

והנה זאת הנבואה היתה ממין רוח הקדש בהשתמש החושים על מנהגיהם וכאילו השפיע שמואל מן הרוח אשר עליו עליהם. This prophecy was a sort of Divine inspiration, while still in control of their senses. It was as though Shemuel had conveyed the spirit that was upon him, upon them.

14. Abarbanel to Shemuel I 19:19-20

וענינו אצלי שראה כל אחד מהמלאכים את להקת הנביאים... שהיו הם כלם נביאים, רוצה לומר מגידים העתיד להיות, והוא שימלוך דוד על כל ישראל ושלא ישליט האלקים אל שאול להמיתו. הנה כאשר ראו זה המלאכים וששמואל היה עומד עליהם ומקיים את דבריהם, התנבאו המלאכים גם כן, ר"ל התחילו להתבודד ולחשב, ונפלו בו ויתנבאו הם גם כן מה שיהיה, ר"ל שימלוך דוד על כל פנים. ומפני זה נמנעו מלקחת את דוד כי לא רצו לשלוח יד במשיח ד', ולא חזרו אל שאול כי יראו את ד' ומאסו בדברי שאול.

15. Talmud, Avodah Zarah 11a

אונקלוס בר קלונימוס איגייר. שדר קיסר גונדא דרומאי אבתריה, משכינהו בקראי, איגיור.

הדר שדר גונדא דרומאי [אחרינא] אבתריה, אמר להו "לא תימרו ליה ולא מידי." כי הוו שקלו ואזלו אמר להו "אימא לכו מילתא בעלמא: "נפיורא נקט נורא קמי פיפיורא, פיפיורא לדוכסא, דוכסא להגמונא, הגמונא לקומא, קומא מי נקט נורא מקמי אינשי?" אמרי ליה: לא. אמר להו: "הקב"ה נקט נורא קמי ישראל דכתיב וד' הולך לפניהם יומם וגו'!" איגיור [כולהו].

הדר שדר גונדא אחרינא אבתריה, אמר להו "לא תשתעו מידי בהדיה." כי נקטי ליה ואזלי, חזא מזוזתא דמנחא אפתחא, אותיב ידיה עלה, ואמר להו "מאי האי?" אמרו ליה: אימא לן את! אמר להו, "מנהגו של עולם מלך בשר ודם יושב מבפנים ועבדיו משמרים אותו מבחוץ, ואילו הקב"ה עבדיו מבפנים והוא משמרן מבחוץ, שנאמר 'ד' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם!"' איגיור.
תו לא שדר בתריה.